



VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Tiedon yhteentoimivuuden hallintamallin toimeenpano ja tietoalueiden käynnistäminen

Jaana Nevalainen

JulkICT/Tietopolitiikka-yksikkö



JulkICT

Historiaa ja tulevaa



→ 2018

- 2016 käynnistyi Yhteinen tiedon hallinta (YTI) hallituksen kärkihanke.
- YTI-hankkeella oli tarkoitus toimeenpanna tietohallintolain tehtäviä (erityisesti yhteentoimivuus) ja tukea tulevaa tiedonhallintalain tavoitteita.
 - Toki Ydinsanastoryhmä ja käsitemalliryhmä on ollut olemassa n. 2014 asti
- kehitettiin yhteinen tapa hallita, tuottaa ja ylläpitää digitaalisten palveluiden ja tietovirtojen taustalla tarvittavia tietomäärittäjä- ja metatietoja, ns. *Yhteentoimivuusmenetelmä*.
- 2017 avattiin menetelmää tukeva, toimijoiden yhteistyöskentelyn mahdollistava alustaratkaisu, *Yhteentoimivuusalusta*.
- Kokonaisuuden hallintaan toteutettiin *julkisen hallinnon yhteisen tiedon hallintamalli*.

2019

- ns. Siltavuosi, jolloin
- Tiedon yhteentoimivuuden hallintamalli sovitetaan 1.1.2020 tiedonhallintalain täytäntöönpanon yhteydessä tehtävien ja roolin puolesta.
 - Tiedon yhteentoimivuuden hallintamallin mukaiset tietoalueet –käynnistyvät tarvelähtöisesti.
 - Yhteentoimivuusalustan käytön koulutus menetelmän mukaisesti vahvistuu Q3-Q4

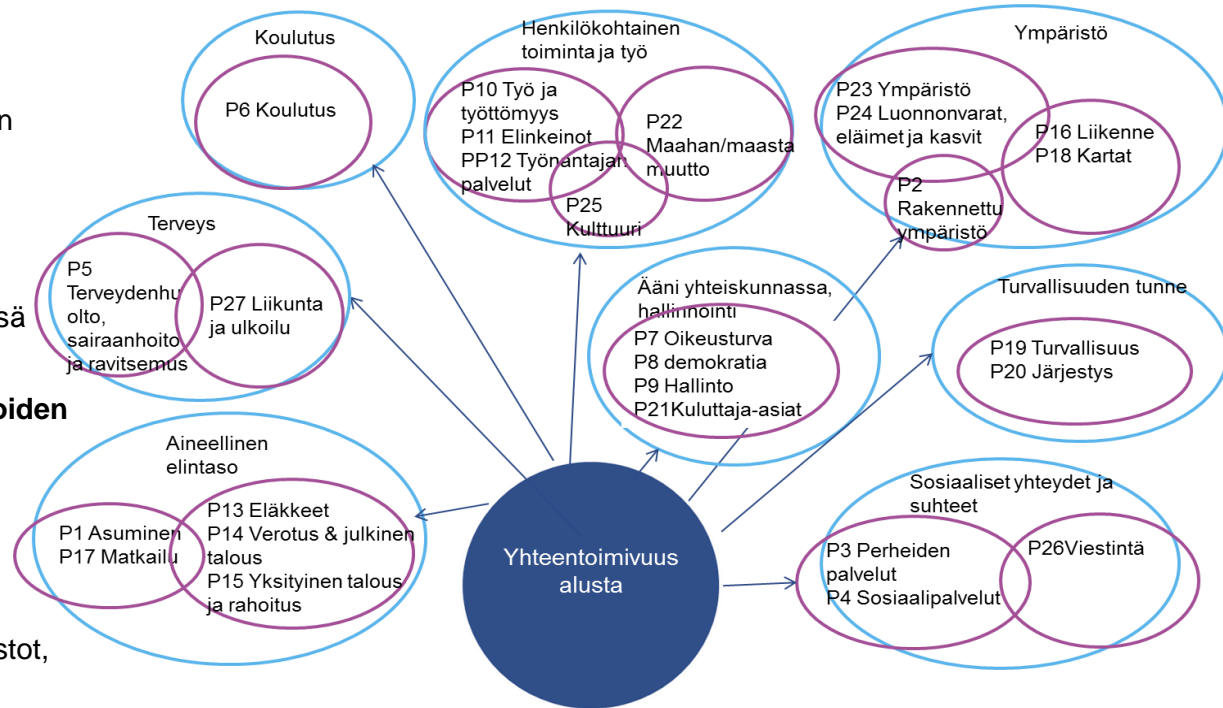
2020→

- 1.1.2020 Tiedonhallintalaki astuu voimaan
- Tiedon yhteentoimivuuden hallintamallin mukaiset ryhmät on nimetty
- Tietoalueiden muodostaminen jatkuu tarvelähtöisesti

Tavoitetilassa julkiselle hallinnolle muodostuu yhteinen, tietotehokkuutta lisäävä, semanttisen yhteentoimivuuden toteuttava ja hallitusti ylläpidetty tietomäärittäjä- ja metatietojen laajasti hyödynnettäväksi.

Tiedon yhteentoimivuuden hallintamalli – Tietoalueiden muodostaminen

- Metatietoja ja tietomääryksiä harmonisoidaan *tietoalueittain*, joka mahdollistaa siilottoman yhteistyön. Pyrkimys on päästä pois organisaatiolähtöisyydestä.
- Tietoalueiden pohjana hyödynnetään ihmiskeskeisen hallinnon periaatteen hengessä *julkisten palveluiden luokitusta**.
- **Tietoalueiden määrän tulee palvella toimijoiden tarvetta – tarvittava määrä vahvistuu työn edetessä.**
- Yhteiset metatiedot ja tietomäärykset (koodistot, sanastot ja tietokomponentit) kuvataan *Yhteentoimivuusalustalle***.



Tietoalueet jaoteltuna ihmiskeskeisen periaatteen mukaisesti

*<http://finto.fi/ptvl/fi/>

**<http://yhteentoimiva.suomi.fi>

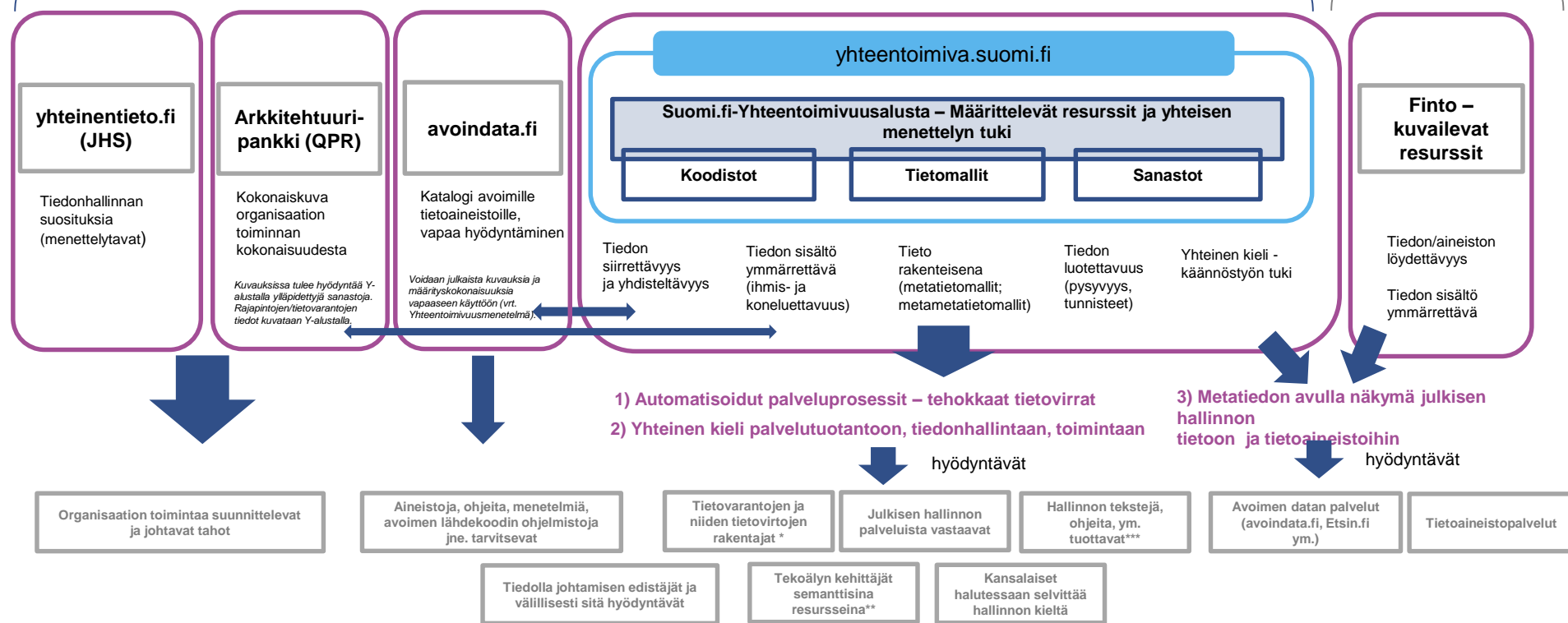
Tiedon ja yhteentoimivuuden eri alustat

LUONNOS

Yksittäisten palveluiden sijaan selkeä yhtenäinen kokonaisuus

Väestörekisterikeskus

Kansalliskirjasto



Lopullinen versio vahvistuu TiHL-toimeenpanosuunnittelussa.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Tiedon yhteentoimivuuden hallintamalli - yhteistyörakenne

Tietoalueiden ohjaus ja koordinaatiovastuuryhmä - nimitetään v. 2020

Tiedonhallintalain toimeenpanon yhteydessä määritellään ryhmän tehtävät ja rooli muodostuvassa rakenteessa.

Tehtävät mm.

- *Tiedon yhteentoimivuuden toteuttaminen julkisessa hallinnossa*
- *Tietoalueiden tilannekuvan hallinta; Tietoalueiden muodostumisen seuranta ja ylläpito*



Määrittysten käytännön tekeminen

Tietoalue

- Osallistuu
- Raportoi
- Nostaa esiin ratkaisua vaativia asioita/tilanteita

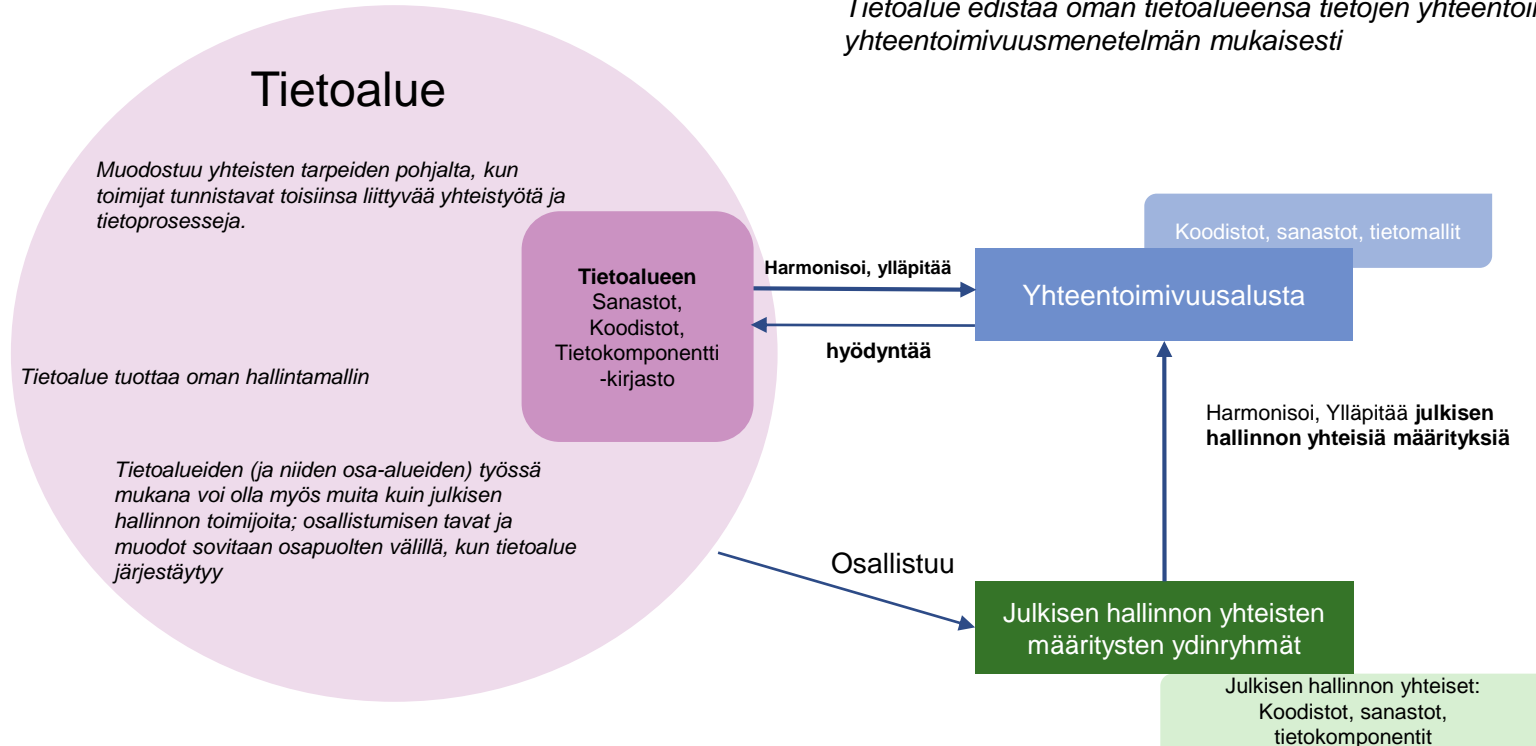
*n

v.2019 aikana käynnistetään Tietoalueita. – vastuu ministeriöillä.

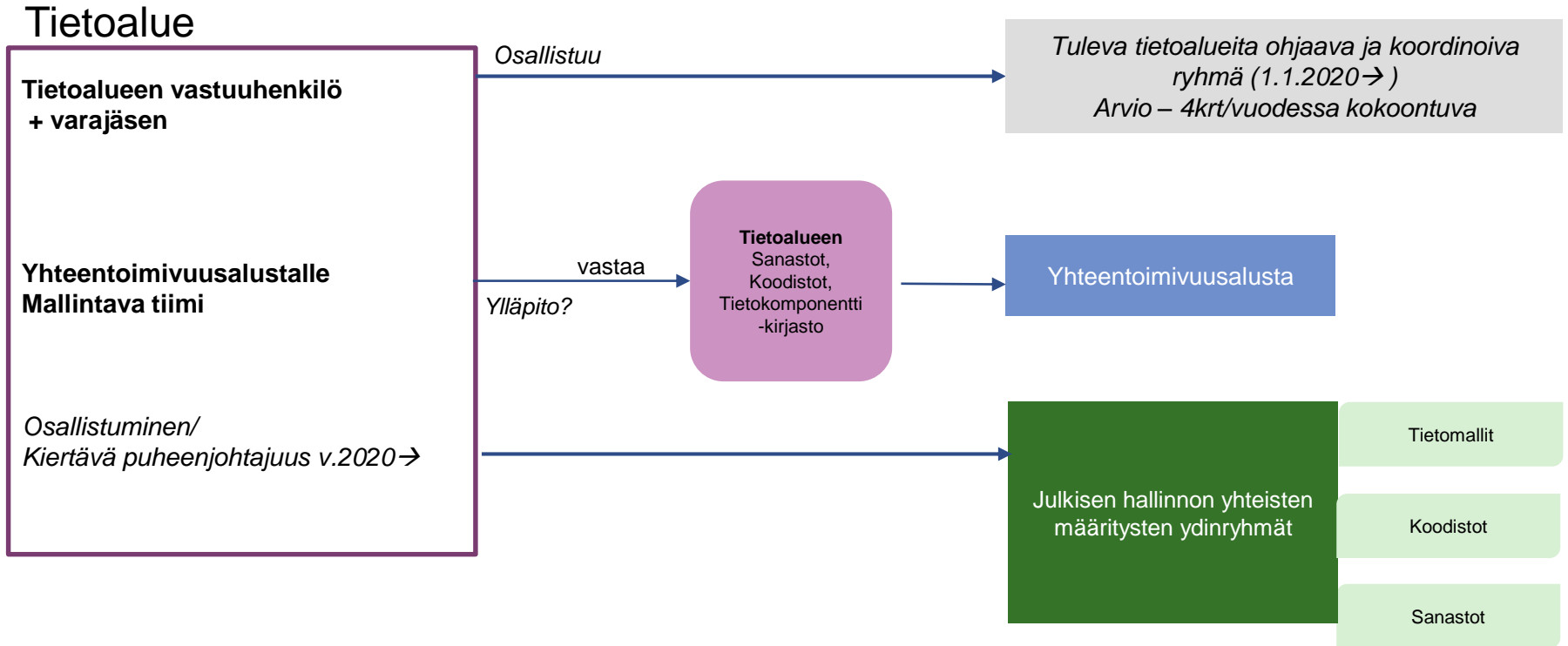
- Tietoalue antaa syötettä tiedonhallintalain toimeenpanon valmistelijoille mm. tulevista tehtävistä

Tiedon yhteentoimivuuden hallintamalli – ”tekemisen taso”

Tietoalue edistää oman tietoalueensa tietojen yhteentoimivuutta yhteentoimivuusmenetelmän mukaisesti



Tietoalueen resursoinnissa huomioitavat asiat



Tietoalueen tehtävät

- Mahdollistaa oman tietoalueen tietojen yhteentoimivuuden edistämisen yhteentoimivuusmenetelmän mukaisesti.
- Seuraa ja ohjaa oman tietoalueen komponenttikirjaston, sanaston ja koodiston muodostumista siten, että ei synny päällekkäisyyksiä ja ylläpidettävyys on varmistettu.
 - Tietoalueeseen sisältyvillä määrityksillä tulee aina olla hallinnoija/omistaja, joka vastaa määrityksen ylläpidosta.
- Resurssitarpeiden huomioiminen ja kustantaminen
 - Tietoalueelta on löydyttävä roolit:
 - V.2020 ohjaus/koordinaatioryhmän edustajat: Tietoaluevastaava ja varahenkilö
 - Henkilö/t, jotka osallistuvat julkisen hallinnon yhteisten määritysten ydinryhmiin, jotta riittävä näkemys tiedon harmonisoitiin saavutetaan.
 - Varmistettava viestintä tietoalueen sisällä; osallistuva taho/henkilö edustaa koko kyseistä tietoaluetta (tai sen osaa) ja sen näkemyksiä verkostona.



Tietoalue: toiminnan käynnistäminen

- Koota yhteen tarvittavat virastot, kunnat ja muut yhteistyötahot jotka tuottavat, käyttävät ja jalostavat kyseisen tietoalueen tietovarantoja
- Suunnitella hallintamalli tietoalueen toiminnasta (VM tuottaa hallintamallista minimitetopohjan)
 - Voidaan ottaa mallia olemassaolevista toimintatavoista ja hallintamallista (. esimerkkinä rakennetun ympäristön yhteentoimivuuden hallintamalli (RYYTI), YM)

- Tietoalueen käynnistämisen tukemiseksi avattu slack-kanava, joka tukee tietoalueiden perustamista, hallintamallin asioita tms.
- Slack-kanavalla kommentoidaan tietoalueen perustamiseen tuettua materiaalia
- Tietoalueet.slack.com → liittyminen vain kutsusta – viesti jaana.nevalainen@vm.fi

- *Yhteistapaaminen tulossa 14.6 13.00-15.00. (meritullinkatu 10 + skype)*
 - *Kutsun saa laittamalla viestiä jaana.nevalainen@vm.fi*



Q2

Q3

Q4

Q1/2020

Tiedonhallintalain täytäntöönpanohanke

VM

Tiedon
yhteentoimivuden
hallintamallin www-
sivusto

Nimeämispyyntö
yhteistyöryhmään

Nimeämispyynnöt
YSR/YKR/YTR

Viestintämateriaali

Yhteistyöryhmän
järjestäytymiskokous

Tietoalueiden käynnistys (tapaamiset ministeriöissä, virastoissa...)

VRK
Yhteentoimivuusalusta

koulutussuunnitelma

22.8 "Kick-
off"

YSR/YKR/YTR
järjestäytymiskokoukset

YSR/KMR sihteeristö & koordinointi

Tietoalueiden mallintajien Y-alustan käyttöönoton tuki ja koulutus

Lisäarvo-
palvelut

Laki-
editori

Kehittäjien
tekniset
kuvaukset

Yhteis-
palvelut

Kansainväliset
Y-alustat

Jne.

Yhteen-
toimivuus-
alusta

Kansallinen taso

JH Yhteiset sanastot/
koodistot/tietomallit

Organisaation
julkaisemat

Sanastot

Koodistot

Tietomallit

Organisaation
omassa käytössä

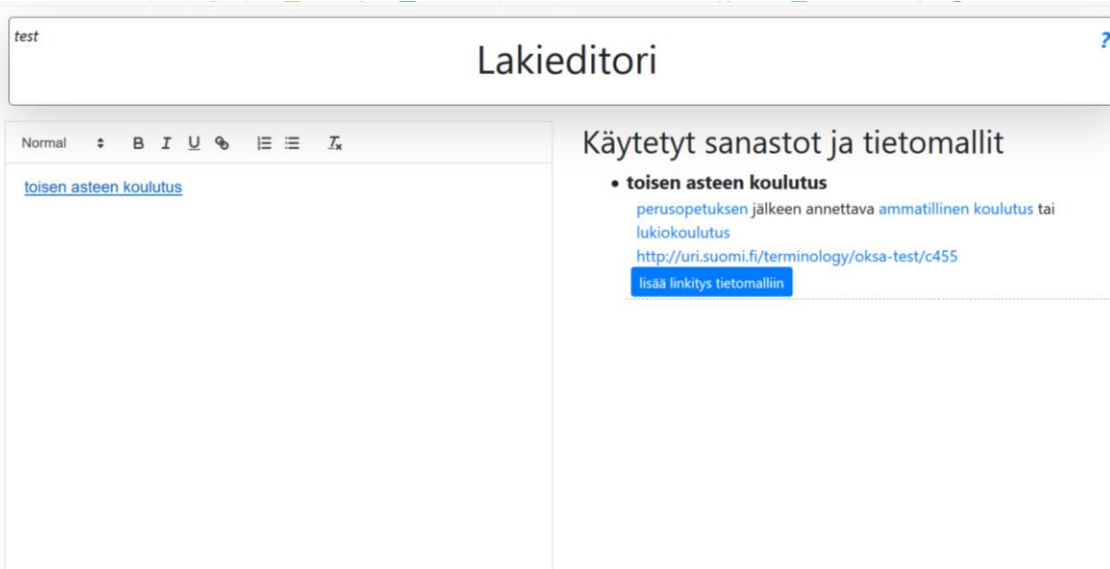
Sanastot

Koodistot

Tietomallit

*Tietosisältöjen
julkaiseminen
tarvelähtöisesti
Y-alustalla*

Lisäarvopalvelut: Lakieditori 0.1



test Lakieditori ?

Normal B I U L List Table Undo Redo

[toisen asteen koulutus](#)

Käytetyt sanastot ja tietomallit

- **toisen asteen koulutus**
perusopetuksen jälkeen annettava ammatillinen koulutus tai lukiokoulutus
<http://uri.suomi.fi/terminology/oksa-test/c455>
[lisää linkitys tietomalliin](#)

YTI-hankkeessa toteutettiin Lakieditori 0.1.

- Tavoitteena tukea säädöstekstien laatijaa eli kun kirjoitetaan uutta säädöstä, hyödynnetään laatimisvaiheessa kansallisesti tuotettuja määrittäjätyökaluja.
- Lakieditori rakennettu kahden tukipalvelun avointa rajapintaa hyödyntäen:
 - - [LEOS työkalu](#), jolla helpotetaan säädöstekstien laatimista
 - - Yhteentoimivuusalusta

Editoria jatkokehitetään YM:n toimesta.

Lisätietoja: mikael.afhallstrom@vero.fi

Linkki [editoriin](#) , YTI-hankeaikainen materiaali löytyy [täältä](#)



VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Jaana Nevalainen

erityisasiantuntija

Julkisen hallinnon tieto- ja viestintätekni-
nen osasto / Julk ICT, Tietopolitiikka

jaana.nevalainen@vm.fi

029-553 0204

